TEMA-CHEIE[1]
Art. 1 din Protocolul nr. 1
Confiscarea / Sechestrul asupra bunurilor

(Ultima actualizare: 28.02.2025)

Introducere

Această temă-cheie prezintă anumite aspecte privind confiscarea/sechestrul în procedurile penale, administrative și civile care pot fi interconectate. Confiscarea/sechestrul poate avea loc în diferite contexte, precum procedura penală, controlul vamal, procedura fiscală sau într-o procedură vizând protecția sănătății și a moralei într-o societate democratică[2].

Confiscarea, care este o măsură permanentă, și sechestrul, care este o măsură temporară și care precedă adesea confiscarea[3], sunt considerate în general de Curte ca relevante pentru „a reglementa folosința bunurilor", în sensul celui de-al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1. În unele cauze, Curtea face, de asemenea, o distincție în ceea ce privește confiscarea instrumentelor infracțiunii, pe care o analizează ca pe o „privare" de proprietate în sensul primului paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1. Prezenta temă-cheie urmărește să descrie, printre altele, circumstanțele în care au fost adoptate aceste abordări.

Aplicabilitatea art. 1 din Protocolul nr. 1 în cauze având ca obiect confiscarea/sechestrul

- Art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică bunurilor actuale ale unei persoane. În anumite circumstanțe, „speranța legitimă" de a obține o valoare patrimonială poate include și protecția acestei dispoziții (*Denisova și Moiseyeva împotriva Rusiei*, 2010, pct. 47 și 48).

Norma aplicabilă

- După ce s-a asigurat că art. 1 din Protocolul nr. 1 este aplicabil circumstanțelor cauzei, Curtea definește încălcarea în cauză și întreprinde apoi o analiză de fond pentru a determina care dintre cele „trei norme" prevăzute în articolul respectiv este aplicabilă [*Sporrong și Lönnroth împotriva Suediei*, 1982, pct. 61; în contextul confiscării, *G.I.E.M. și*

[1] Întocmită de Grefă. Nu obligă Curtea.
Prezenta traducere este publicată cu acordul Consiliului Europei și al Curții Europene a Drepturilor Omului și reprezintă responsabilitatea exclusivă a Institutului European din România.

[2] Această temă-cheie nu abordează într-o manieră aprofundată diferitele fațete ale confiscării în contextul procedurii penale, care este de o importanță esențială în combaterea îmbogățirii ilicite rezultate din produsul infracțiunii. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, în context penal, confiscarea poate avea loc și în paralel cu procedura penală, într-un cadru administrativ sau civil.

[3] A se vedea definițiile expuse la art. 1 din Convenția Consiliului Europei din 16 mai 2005 privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului:

- d) „confiscarea" se referă la o măsură dispusă de o instanță judecătorească ca urmare a unei proceduri referitoare la una sau mai multe infracțiuni, măsură care are ca rezultat privarea permanentă de acel bun;
- g) „blocarea" sau „punerea sub sechestru" înseamnă interzicerea temporară a transferului, distrugerii, conversiei, înstrăinării ori deplasării bunurilor sau luarea în custodie temporară ori preluarea controlului asupra bunurilor în baza unei hotărâri emise de o instanță sau de o altă autoritate competentă.

alții împotriva Italiei (MC), 2018, pct. 289; *Gabrić împotriva Croației*, 2009, pct. 31][4]. În cauzele în care Curtea este convinsă că a existat o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, examinarea pentru a determina dacă a existat o încălcare este în esență aceeași pentru reglementarea folosinței bunurilor, ca și pentru privarea de proprietate.

Pentru a putea fi considerată compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1, ingerința trebuie:

- În primul rând, trebuie să respecte principiul legalității (*Centrul de Resurse pentru Democrație și Drepturile Omului și Mustafayev împotriva Azerbaidjanului*, 2021, pct. 67). Legislația relevantă și criteriile utilizate de autoritățile naționale pentru a impune o confiscare trebuie să fie coerente cu substanța infracțiunii: în caz contrar, se poate considera că ingerința în exercitarea dreptului de proprietate al reclamantului nu îndeplinește cerința calitativă a previzibilității (*Imeri împotriva Croației*, 2021, pct. 69-70 și 80-81). În cazul în care temeiul legal al confiscării este rezultatul unei vădite erori de drept, atunci confiscarea bunurilor constituie o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Spasov împotriva României*, 2022, pct. 116-119). În plus, o interpretare jurisprudențială neunitară a dispozițiilor interne relevante la momentul emiterii hotărârii de confiscare însemna că aceasta din urmă nu era previzibilă (*Episcopo și Bassani împotriva Italiei*, 2024, pct. 151 și 156-157).
- În al doilea rând, trebuie să urmărească un scop legitim prin mijloace proporționale în mod rezonabil cu scopul de realizat (*Denisova și Moiseyeva împotriva Rusiei*, 2010, pct. 55 și 64; *JGK Statyba Ltd și Guselnikovas împotriva Lituaniei*, 2013, pct. 118 și 144; *Pendov împotriva Bulgariei*, 2020, pct. 42 și 50; *Todorov și alții împotriva Bulgariei*, 2021, pct. 187 și 215; *Yaşaroğlu împotriva Turciei*, 2023, pct. 72 și 80). Cu alte cuvinte, sarcina Curții este să analizeze dacă a fost realizat un echilibru just între cerințele interesului general și interesul persoanei sau persoanelor în cauză. Echilibrul necesar nu este atins dacă persoana sau persoanele în cauză trebuie să suporte o sarcină individuală excesivă (*B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, 2017, pct. 47 și 52).
- O varietate de factori, inclusiv atitudinea adoptată de reclamant, sunt importanți în cadrul analizei proporționalității (*S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, 2017, pct. 27-30; *Yaşar împotriva României*, 2019, pct. 60; a se vedea și *AGOSI împotriva Regatului Unit*, 1986, pct. 54).

Principii extrase din jurisprudența actuală

Reglementarea folosinței bunurilor:

- În general, abordarea Curții este de a trata confiscarea, chiar dacă aceasta implică o formă de privare de proprietate, ca un caz de reglementare a folosinței bunurilor în sensul celui de-al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1, atât într-un context penal, cât și în alte contexte [a se vedea, pentru contextul penal, *Riela și alții împotriva Italiei* (dec.), 2001; *Arcuri și alții împotriva Italiei* (dec.), 2001; *C.M. împotriva Franței* (dec.), 2001; sau în raport cu infracțiuni vamale; *AGOSI împotriva Regatului Unit*, 1986, pct. 51; *Air Canada împotriva Regatului Unit*, 1995, pct. 34; *Sadocha împotriva Ucrainei*, 2019, pct. 23; *Stoyan Nikolov împotriva Bulgariei*, 2021, pct. 55; *Yaremiychuk și alții împotriva Ucrainei*, 2021, pct. 22; *Yusifli și alții împotriva Azerbaidjanului* (dec.), 2022, pct. 69-71; a se vedea, referitor la alte contexte, *Handyside împotriva Regatului Unit*, 1976, pct. 62; *S.A. Bio d'Ardennes împotriva Belgiei*, 2019, pct. 48].

[4] Pentru detalii suplimentare, a se vedea Ghid privind art. 1 din Protocolul nr. 1, Protecția proprietății, Capitolul B, Abordarea „trei reguli".

- Curtea a asimilat măsurile de confiscare/punere sub sechestru ca o reglementare a folosinței bunurilor în anumite contexte:
  - ***Confiscarea ca măsură de aplicare a legii***. În general, Curtea consideră confiscarea ca făcând parte din domeniul de aplicare al reglementării folosinței bunurilor atunci când măsura confiscării este dispusă în scopul aplicării unei legi. Pot fi citate, ca exemple, punerea în aplicare a legislației vamale (*AGOSI împotriva Regatului Unit*, 1986, pct. 51; *Jucys împotriva Lituaniei*, 2008, pct. 34), executarea plății amenzilor (*Gyrlyan împotriva Rusiei*, 2018, pct. 21) sau a datoriilor fiscale (*Rustamkhanli împotriva Azerbaidjanului*, 2024, pct. 58), precum și aplicarea regimului sancțiunilor instituite de Organizația Națiunilor Unite [*Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Sirketi împotriva Irlandei* (MC), 2005, pct. 142].
  - ***Transferul de proprietate nedefinitiv* (sechestru)**. În cazul în care măsura respectivă nu are ca efect transferul definitiv al proprietății asupra bunului, Curtea o va califica, cel mai probabil, ca o reglementare a folosinței bunului și nu o privare de proprietate. În consecință, Curtea a considerat restrângerea temporară a exercitării dreptului de folosință a bunului, care nu implica transferul dreptului de proprietate, ca reprezentând o reglementare a folosinței bunului (*Air Canada împotriva Regatului Unit*,1995, pct. 32-33; *JGK Statyba Ltd și Guselnikovas împotriva Lituaniei*, 2013, pct. 115).
  - În plus, nu poate exista un transfer definitiv al proprietății dacă există posibilitatea de a restitui bunul [*Raimondo împotriva Italiei*, 1994, pct. 27 și 29; *C.M. împotriva Franței* (dec.), 2001; *Yildirim împotriva Italiei* (dec.), 2003; *Hábenczius împotriva Ungariei*, 2014, pct. 28]. În schimb, confiscarea va fi considerată definitivă dacă nu există „nicio posibilitate realistă de recuperare" a bunului (*B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, 2017, pct. 38; a se vedea *infra* pentru detalii suplimentare).
  - ***Durata sechestrului***. Curtea a subliniat că prejudiciul care rezultă din măsura sechestrului sau confiscării nu trebuie să fie mai mare decât ce este inevitabil (*Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021, pct. 56 și 58; a se vedea și *Łysak împotriva Poloniei*, 2021, pct. 79 și 91; *Akpaz Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, 2022, pct. 86 și 97-100; *Shorazova împotriva Maltei*, 2022, pct. 107-123; *Sebeleva și alții împotriva Rusiei*, 2022, pct. 67; *İpek Société à Responsabilité Limitée împotriva Turciei*, 2022, pct. 92-94; *Akshin Garayev împotriva Azerbaidjanului*, 2023, pct. 55-56).
  - ***Confiscarea bunurilor dobândite ilegal.*** În cauzele penale, Curtea poate, de asemenea, să considere că confiscarea intră în sfera controlului folosinței bunului, chiar dacă a avut loc un transfer definitiv de proprietate, în cazul în care bunul în cauză a fost dobândit ilegal[5]. Astfel, în cauza *Arcuri și alții împotriva Italiei* (dec.), 2001, Curtea a reținut că, chiar dacă măsura în cauză a implicat o privare de proprietate, aceasta reprezintă o reglementare a folosinței bunurilor în sensul celui de-al doilea alineat al art. 1 din Protocolul nr. 1, deoarece măsura confiscării a fost dispusă pentru bunuri dobândite în mod ilicit și scopul acesteia a fost de a-l împiedica pe reclamant să le folosească pentru a obține profit pentru sine sau pentru grupul infracțional din care era suspectat că face parte, în detrimentul comunității [a se vedea și *M. împotriva Italiei* (dec.), 1991].
  - În astfel de proceduri, instanțele naționale trebuie să probeze în mod convingător o legătură de cauzalitate între infracțiunile principale sau orice alte infracționale ale reclamanților și bunurile care fac obiectul confiscării (*Mandev și alții împotriva Bulgariei*, 2024, pct. 100-105).

[5] În cauzele penale, confiscarea duce în mod normal la privarea definitivă de proprietate: a se vedea art. 1 din Convenția privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului și punctul 26 din Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană.

- În plus, în cauza *Ulemek împotriva Serbiei* (dec.), 2021, pct. 65, Curtea a observat că scopul măsurii confiscării, care a fost dispusă într-un context penal, a fost acela de a elimina valoarea produselor infracțiunii de la o posibilă utilizare viitoare în activități infracționale. În cauza *Rummi împotriva Estoniei*, 2015, pct. 103, Curtea a mai arătat că măsura confiscării unui bun dobândit în mod ilicit este de interes general, având un efect de descurajare a celor care intenționează să se angajeze în activități infracționale și asigurând, de asemenea, că făptuitorii nu se bucură de foloasele infracțiunii [a se vedea și *Yildirim împotriva Italiei* (dec.), 2003; *Veits împotriva Estoniei*, 2015, pct. 71].
- ***Confiscarea în cadrul unei proceduri penale.*** În cauzele penale, atunci când un stat pune sub sechestru bunuri pentru a-și susține cauza împotriva unui terț, autoritățile trebuie să pună în balanță obiectivele pe care le urmăresc cu dreptul persoanei la respectarea bunurilor sale (*Korshunova împotriva Rusiei*, 2022, pct. 35 și 41-42; *Căpățînă împotriva României*, 2023, pct. 48-50). În plus, dacă un stat pune sechestru asupra bunurilor unei persoane trimise în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni, dar care nu este condamnată, persoana respectivă trebuie să beneficieze de garanții procedurale împotriva unei ingerințe arbitrare sau disproporționate în drepturile sale ((*Ferhatović împotriva Sloveniei*, 2022, pct. 51-52). Mai mult, atunci când statul pune sechestru asupra unui bun, trebuie să prevină deteriorarea acestuia (*SCI Le Château du Francport împotriva Franței*, 2022, pct. 42 și 53). În cele din urmă, un stat nu poate pune sechestru și reține pe termen nedeterminat bunurile unei persoane fără a-i oferi acesteia o acțiune în instanță care să îi permită să solicite restituirea lor (*Călin împotriva României*, 2022, pct. 73-74 și 84; *Rustamkhanli împotriva Azerbaidjanului*, 2024, pct. 65).
- ***Confiscarea ca sancțiune***. În plus, în cauzele penale în care măsura confiscării reprezintă fie factor de descurajare, fie de sancțiune, Curtea poate lua în considerare măsura ca fiind o formă de reglementare a folosinței bunurilor destinată să asigure plata amenzilor (*Phillips împotriva Regatului Unit*, 2001, pct. 50-51; *Ismayilov împotriva Rusiei*, 2008, pct. 30 și 38; *Markus împotriva Letoniei*, 2020, pct. 69-70).

Privarea de proprietate:

- Deși, de cele mai multe ori, Curtea analizează confiscarea ca pe o reglementare a folosinței bunurilor, în circumstanțe foarte specifice a considerat că confiscarea bunurilor echivalează cu o privare de proprietate în sensul primului paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Waldemar Novakowski împotriva Poloniei*, 2012, pct. 46).
- Curtea a interpretat această situație în hotărârea *Waldemar Novakowski împotriva Poloniei*, 2012, pct. 46, în care poliția a confiscat o întreagă colecție de arme vechi pe care reclamantul o colecționase pe durata a 50 de ani. În special, Curtea a reținut că procesul penal împotriva reclamantului a încetat pentru că gravitatea infracțiunii era neglijabilă și pentru că instanța națională a luat în considerare personalitatea reclamantului și absența intenției infracționale din partea acestuia. Prin urmare, Curtea a considerat că circumstanțele cauzei difereau în mod fundamental de cele ale cauzelor în care măsurile de confiscare au fost luate în cadrul unor procese penale privind infracțiuni grave sau acuzații de crimă organizată și în care a existat o suspiciune puternică sau certitudinea, confirmată printr-o hotărâre judecătorească, că bunurile confiscate sunt produsul unei infracțiuni. Pentru aceste motive măsura a constituit o privare de proprietate.
- În plus, următorii factori-cheie au fost identificați în cauzele din ultimii ani, în care Curtea a considerat ca măsura confiscării în litigiu se analizează ca o privare de proprietate: (1) dacă măsura confiscării este o măsură permanentă care duce la un transfer definitiv de proprietate; (2) dacă există sau nu posibilitatea ca reclamantul să solicite restituirea bunului în cauză, în special dacă persoana în cauză este un proprietar (de bună-credință) și/sau o persoană distinctă de autorul infracțiunii (a se vedea, de asemenea, *infra*

„Confiscarea bunurilor aparținând terților") și dacă bunul nu a fost obținut prin mijloace ilegale.

- Printre cauzele în care au fost prezenți cei doi factori-cheie și în care Curtea a constatat că măsura confiscării echivalează cu o privare de proprietate se numără următoarele:
  - *Andonoski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, 2015, pct. 30: reclamantul, un șofer de taxi, a fost pus sub acuzare pentru trafic de migranți de-a lungul frontierei macedonene-grecești, și autoturismul său a fost pus sub sechestru. Acuzațiile împotriva sa au fost retrase pentru lipsă de probe întrucât acesta nu a știut că pasagerii săi erau migranți ilegali. Instanța de judecată a dispus confiscarea obligatorie a mașinii reclamantului cu motivarea că fusese folosită pentru săvârșirea unei infracțiuni. Curtea a observat faptul că măsura confiscării automobilului reclamantului era o măsură permanentă care a implicat un transfer definitiv de proprietate și că Guvernul nu a susținut faptul că reclamantul avea posibilitatea de a solicita restituirea autoturismului său.
  - *S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, 2017, pct. 30: două autocisterne aparținând societății reclamante au fost confiscate în contextul unei contravenții săvârșite de unul din clienții societății. Curtea a observat că măsura confiscării era o măsură permanentă care antrena un transfer definitiv de proprietate către stat și că societatea reclamantă nu avea nicio posibilitate să solicite restituirea autocisternelor.
  - În cauza *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, 2017, pct. 37-39 și 49-52, camionul societății reclamante era folosit de un terț pentru trafic de heroină în Slovenia. În cadrul procesului penal împotriva terțului respectiv, camionul și remorca acestuia au fost puse sub sechestru. Remorca a fost în cele din urmă returnată societății reclamante, însă camionul a fost vândut la licitație publică. Curtea a observat că respectiva cauză viza o legislație care prevedea confiscarea obligatorie a *instrumenta sceleris* (obiecte utilizate la săvârșirea infracțiunii) în scopul prevenirii unor noi infracțiuni și a adoptat aceeași abordare ca în cauza *Andonoski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, 2015.
  - În cauza *Yaşar împotriva României*, 2019, pct. 49 și 62, o ambarcațiune aparținând reclamantului a fost confiscată după ce autoritățile române au descoperit că un echipaj terț arborase ilegal pavilionul român și se angajase în activități de pescuit neautorizate în zona economică exclusivă a României. Reclamantul nu avusese cunoștință despre aceste activități ilegale. Curtea a reținut că confiscarea ambarcațiunii reclamantului a fost o măsură permanentă care a implicat un transfer definitiv de proprietate. Ambarcațiunea a fost vândută, în cele din urmă, unei persoane fizice. În cadrul aprecierii proporționalității, Curtea a statuat că r fi putut dovedi buna sa credință, ceea ce ar fi putut conduce la restituirea bunului său.
  - Curtea a explicat care au fost motivele pentru care a analizat în mod excepțional confiscarea ca privare de proprietate în contextul dreptului penal, după cum urmează: „confiscarea unui instrument utilizat de un terț la săvârșirea de infracțiuni nu implică același grad de urgență ca și confiscarea produselor sau obiectelor unei infracțiuni, considerată din perspectiva măsurilor luate în interes public. Astfel, în anumite circumstanțe, aceasta poate fi examinată din perspectiva art. 1 primul paragraf a doua teză din Protocolul nr. 1, care se referă la privarea de proprietate" (*B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, 2017, pct. 38).

Circumstanțe în care Curtea s-a abținut de la a face o diferențiere:

- În sfârșit, în unele cauze, Curtea nu a încercat să stabilească dacă încălcarea în litigiu reprezintă o privare de proprietate sau o reglementare a folosinței bunurilor, considerând

această distincție inutilă: a verificat direct dacă au fost încălcate principiile legalității, existenței unui scop legitim și proporționalității (*Denisova și Moiseyeva împotriva Rusiei*, 2010, pct. 55; *Lavrechov împotriva Republicii Cehe*, 2013, pct. 43; *Aktiva DOO împotriva Serbiei*, 2021, pct. 78; *Todorov și alții împotriva Bulgariei*, 2021, pct. 182; *Par și Hyodo împotriva Azerbaidjanului*, 2021, pct. 50-51; *Căpățînă împotriva României*, 2023, pct. 50; *Yordanov și alții împotriva Bulgariei*, 2023, pct. 98; *The J. Paul Getty Trust și alții împotriva Italiei*, 2024, pct. 272-278).

Confiscarea bunurilor aparținând terților:

- În contextul dreptului penal în special, Curtea a acceptat că autoritățile ar putea aplica măsuri de confiscare a bunurilor aparținând nu numai persoanelor direct acuzate de infracțiuni, ci și membrilor familiei și altor rude apropiate care ar fi deținut sau ar fi gestionat în mod neoficial câștiguri ilicite în numele autorilor prezumați ai infracțiunilor sau care, din alte motive, nu aveau statutul de proprietar de bună-credință necesar.
- Confiscarea unui instrument infracțional aparținând unui terț nu constituie, în general, o încălcare în cazul în care terțul a acționat cu rea-credință sau nu a reușit să demonteze reaua-credință (*Yaşar împotriva României*, 2019, pct. 62-66) sau în cazul în care terțul poate solicita despăgubire de la făptuitor (*Sulejmani împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, 2016, pct. 41-43; *S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, 2017, pct. 37-43).

Confiscarea în contextul protecției patrimoniului cultural:

- În contextul protecției patrimoniului cultural și al recuperării bunurilor culturale exportate în mod ilicit, Curtea a admis compatibilitatea cu dreptul la respectarea bunurilor a măsurii confiscării dispuse de autoritățile italiene în vederea recuperării de la un muzeu din SUA a unei statuete din bronz din perioada greacă clasică (*The J. Paul Getty Trust și alții împotriva Italiei*, 2024). În special, a luat în considerare neglijența trustului reclamant de care a dat dovadă la achiziționarea statuetei (pct. 385-390), faptul că autoritățile italiene au demonstrat în mod rezonabil că aceasta făcea parte din patrimoniul cultural al Italiei și că aparținea în mod legal Italiei la momentul pronunțării hotărârii de confiscare (pct. 343-359), precum și vidul juridic excepțional în care au acționat, din cauza lipsei unor instrumente juridice internaționale obligatorii în vigoare în momentul în care statueta a fost achiziționată și exportată de trustul reclamant (pct. 385-390), care ar fi putut permite autorităților italiene să o recupereze sau, cel puțin, să obțină cooperarea deplină a autorităților străine (pct. 377 și 391-400). În această privință, Curtea a subliniat că, în prezent, într-un scenariu similar, autoritățile naționale ar fi obligate să respecte cu strictețe termenele și procedurile prevăzute în dispozițiile aplicabile ale tratatelor internaționale și ale dreptului Uniunii Europene (pct. 407).

Art. 1 din Protocolul nr. 1 (aspect procedural):

- Deși art. 1 din Protocolul nr. 1 nu conține cerințe procedurale explicite, o procedură judiciară referitoare la dreptul la respectarea bunurilor trebuie, de asemenea, să ofere persoanei în cauză posibilitatea rezonabilă de a-și expune cauza în fața autorităților competente pentru a contesta efectiv măsurile care aduc atingere drepturilor garantate de această dispoziție [*G.I.E.M. S.R.L. și alții împotriva Italiei* (MC), 2018, pct. 290 și 302, unde măsura confiscării a fost dispusă în urma achitării; a se vedea și *AGOSI împotriva Regatului Unit*, 1986, pct. 55 și 58-60; *Air Canada împotriva Regatului Unit*, 1995, pct. 46; *Arcuri și alții împotriva Italiei* (dec.), 2001; *Riela și alții împotriva Italiei* (dec.), 2001]. În special, această procedură trebuie să respecte principiile contradictorialității și egalității armelor

[*G.I.E.M. S.R.L. și alții împotriva Italiei* (MC), 2018, pct. 302; *Shorazova împotriva Maltei*, 2022, pct. 105].

- Persoanele ale căror bunuri au fost confiscate trebuie să aibă posibilitatea adecvată de a-și prezenta cauza în fața autorităților competente, invocând, după caz, nelegalitatea sau existența unui comportament arbitrar sau nerezonabil [*Yildirim împotriva Italiei* (dec.), 2003].
- În cauza *Rustamkhanli împotriva Azerbaidjanului* (2024, pct. 64-65), referitoare la decizia autorităților fiscale de a îngheța conturile bancare ale societății reclamante, Curtea a hotărât că instanțele naționale ar trebui să evalueze proporționalitatea măsurii luate de autoritățile fiscale și că societății reclamante ar trebui să i se ofere posibilitatea unui control regulat al menținerii măsurii.
- În cauza *Amerisoc Center S.R.L. împotriva Luxemburgului* (2024, pct. 49-57), referitoare la sechestrul aplicat activelor bancare din Luxemburg ale societății reclamante în urma unei cereri internaționale de asistență formulate de autoritățile peruane în cadrul unei proceduri privind spălarea banilor demarate în Peru, Curtea a statuat că legea privind asistența judiciară reciprocă nu i-a oferit societății reclamante posibilitatea de a-și apăra în mod eficient drepturile, având în vedere că sfera controlului instanțelor naționale era prea restrânsă pentru a îndeplini cerința prevăzută la art. 1 din Protocolul nr. 1. Această concluzie a fost întărită de faptul că problema respectivă nu a fost examinată nici de autoritățile peruane.
- Un reclamant este privat de orice posibilitate rezonabilă de a contesta în mod eficace confiscarea atunci când măsura are caracter obligatoriu care nu lasă nicio marjă discreționară autorităților naționale pentru a evalua proporționalitatea acesteia (*Yaylalı împotriva Serbiei*, 2024, pct. 56).
- Art. 1 din Protocolul nr. 1 nu dă naștere în sine unui drept la despăgubire pentru orice prejudiciu pretins suferit ca urmare a sechestrului instituit asupra bunurilor în cursul unei proceduri penale: statele contractante au dreptul de a defini condițiile de obținere a despăgubirii pentru un astfel de prejudiciu [*Adamczyk împotriva Poloniei* (dec.), 2006; *Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021, pct. 78].
- Autoritățile publice responsabile de conservarea bunurilor aflate sub sechestru trebuie să acționeze cu diligența necesară pentru a păstra valoarea acestora (*Tendam împotriva Spaniei*, 2010, pct. 51; *Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021, pct. 73-74). În cauza *Tendam împotriva Spaniei*, 2010, pct. 54, Curtea a observat că sarcina probei cu privire la condițiile în care au fost păstrate bunurile reclamantului revenea autorităților publice responsabile de sechestru [a se vedea, *a contrario*, *Adamczyk împotriva Poloniei* (dec.), 2006; *Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021, pct. 79].

Exemple notabile

Confiscarea/punerea sub sechestru analizată ca o reglementare a folosinței bunurilor:

Confiscarea/sechestrul de către autoritățile vamale care efectuează controale la import

- *Jucys împotriva Lituaniei*, 2008 – confiscarea unor blănuri de nurcă pe care reclamantul încercase să le treacă ilegal la graniță (infracțiune), deși infracțiunea de contrabandă nu prevedea sancțiunea confiscării: încălcare.
- *Ismayilov împotriva Rusiei*, 2008 – confiscarea unei sume de bani deținute legal de reclamant pentru că nu a declarat-o autorităților vamale: încălcare.

- *Grifhorst împotriva Franței*, 2009 – confiscarea în totalitate a sumei de 500 000 guldeni olandezi (233 056 EUR) pentru nedeclararea ei: încălcare.
- *Gabrić împotriva Croației*, 2009 – confiscarea de valută pentru nedeclararea de către reclamant a sumei în speță de 20 000 DEM la autoritățile vamale: încălcare.
- *Moon împotriva Franței*, 2009 – confiscarea sumei de 40 422 EUR pentru nedeclararea sumei care depășea pragul de 7 622 EUR peste care se aplica obligația de declarare: încălcare.
- *Rummi împotriva Estoniei*, 2015 – confiscarea de metale prețioase introduse ilegal în Estonia de către soțul decedat al reclamantei: încălcare.
- *Boljević împotriva Croației*, 2017 – confiscarea întregii sume de 180 000 EUR pentru nedeclararea acesteia la autoritățile vamale, întrucât reclamantul nu a dovedit legitimitatea destinației banilor cu care a trecut frontiera: încălcare.
- *Gyrlyan împotriva Rusiei*, 2018 – confiscarea sumei de 90 000 USD pentru nedeclararea sumei de 100 000 USD la vamă: încălcare.
- *Sadocha împotriva Ucrainei*, 2019 – confiscarea sumei de 31 000 EUR pentru nedeclararea sumei de 41 000 EUR la vamă: încălcare.
- *Imeri împotriva Croației*, 2021 – confiscarea sumei de 530 000 NOK pentru nedeclararea acesteia de către reclamant la trecerea frontierei dintre Slovenia și Croația: încălcare.
- *Par și Hyodo împotriva Azerbaidjanului*, 2021 – reținerea nelegală a sumelor de bani nedeclarate ale reclamanților, sume de bani asupra cărora s-a dispus sechestrul de către autoritățile vamale: încălcare.
- *Stoyan Nikolov împotriva Bulgariei*, 2021 – aplicarea unei amenzi și confiscarea sumei nedeclarate: încălcare.
- *Zaklan împotriva Croației*, 2021 – valută pusă sub sechestru de autoritățile iugoslave în 1991 în Croația, când acest stat făcea încă parte din fosta Iugoslavie.
- *Akpaz Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, 2022 – confiscarea mărfii societății reclamante (echipament electronic) în baza suspiciunii de contrabandă: încălcare.
- *İpek Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, 2022 – confiscarea mărfii societății reclamante (echipament electronic) în baza suspiciunii de contrabandă: încălcare.
- *Yaşaroğlu împotriva Turciei*, 2023 – confiscarea, în absența unei condamnări pentru infracțiunea de contrabandă, a 25 kg de bijuterii de aur: încălcare.
- *Yaylalı împotriva Serbiei*, 2024 – confiscarea bijuteriilor care erau dobândite în mod legal și aparțineau soției reclamantului și aplicarea unei amenzi pentru nedeclararea bijuteriilor la autoritățile vamale în timpul tranzitării teritoriului Serbiei: încălcare.

Confiscarea/sechestrul asupra bunurilor aparținând unui terț în proceduri penale și administrative

- *AGOSI împotriva Regatului Unit*, 1986 – sechestru dispus de către autoritățile vamale asupra unor monede de aur (*objectum sceleris*) de care societatea reclamantă a fost deposedată în mod fraudulos și pe care cumpărătorii au încercat apoi să le introducă ilegal în Regatul Unit. Deși cererea societății reclamante de a i se restitui monedele a fost respinsă, Curtea a considerat că legislația națională era în deplină conformitate cu cerințele celui de-al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1, întrucât permitea societății reclamante oportunitatea rezonabilă de a-și prezenta cazul în fața autorităților competente pentru a ataca această măsură (pct. 60-62): neîncălcare.

- *Air Canada împotriva Regatului Unit*, 1995 – punerea sub sechestru a unei aeronave care putea fi confiscată de către autoritățile vamale întrucât fuseseră descoperite la bordul acestuia 331 kg de rășină de canabis, aeronavă a cărei restituire a fost condiționată de plata unei sume de bani: neîncălcare.
- *C.M. împotriva Franței* (dec.), 2001 – sechestru aplicat unui vehicul utilizat de un terț pentru a face contrabandă cu stupefiante (19 g de heroină); dispoziție internă care permite proprietarilor de bună-credință să recupereze bunurile sechestrate sau confiscate în cazul în care acestea nu au nicio legătură cu infracțiunea comisă; restituirea este condiționată de plata în cadrul unei înțelegeri amiabile: inadmisibilă (în mod vădit nefondată).
- *Arcuri și alții împotriva Italiei* (dec.), 2001 – confiscarea bunurilor aparținând *de facto*, dar nu *de jure* (bunuri aparținând soției și copiilor primului reclamant) reclamantului, suspectat că face parte dintr-un grup infracțional implicat în traficul de droguri: neîncălcare.
- *Yildirim împotriva Italiei* (dec.), 2003 – refuzul de a returna proprietarului un vehicul închiriat, pus sub sechestru după ce fusese folosit pentru transportul unor imigranți ilegali de către un terț; posibilitatea restituirii bunului, sub rezerva probării bunei credințe: inadmisibilă (în mod vădit nefondată).
- *Silickienė împotriva Lituaniei*, 2012 – confiscarea bunurilor aparținând reclamantei, văduva unui funcționar corupt; s-a considerat că reclamanta trebuie să fi știut că bunurile confiscate au fost dobândite în mod necesar din veniturile obținute din activități ilegale: neîncălcare.
- *Balsamo împotriva San Marino*, 2019 – confiscarea unor bunuri despre care s-a constatat că au fost obținute inițial de tatăl reclamanților prin mijloace ilicite, chiar dacă reclamanții fuseseră achitați de comiterea infracțiunii de spălare de bani: neîncălcare.
- *Markus împotriva Letoniei*, 2020 – confiscarea unor bunuri care nu au legătură cu infracțiunea, inclusiv a unei case înregistrate pe numele reclamantului, dar locuită de fiul său adult cu propria familie; lipsa unei evaluări individualizate sau a unei analize a proporționalității pedepsei de confiscare a bunurilor: încălcare.
- *Imeri împotriva Croației*, 2021 – confiscarea întregii sume de bani pe care reclamantul o avea asupra sa la momentul trecerii frontierei dintre Slovenia și Croația, deși s-a pretins că suma ar fi fost proprietatea comună a reclamantului și a rudelor sale. Întrucât reclamantul nu a precizat partea exactă care îi revenea, iar autoritățile naționale nu au fost în măsură să stabilească acest lucru, Curtea a considerat că, în speță, „bunul” corespundea întregii sume confiscate (a se compara cu abordarea Curții din cauza *Karapetyan împotriva Georgiei*, 2020, în care reclamanta a pretins că era proprietara unei părți precise din suma de bani confiscată, iar Curtea a hotărât că „bunul” pretins era doar suma pe care o revendica): încălcare.
- *Godlevskaya împotriva Rusiei*, 2021 – punerea sub sechestru și vânzarea bunurilor reclamantei ca urmare a condamnării fostului său soț; lipsa unei baze legale naționale corespunzătoare: încălcare.
- *Yusifli și alții împotriva Azerbaidjanului* (dec.), 2022 – punerea sub sechestru, în timpul procesului, a bunurilor reclamanților, prieteni și părinți ai inculpaților (care își însușiseră ilegal bunuri aparținând statului): inadmisibilă.
- *Zaghini împotriva San Marino*, 2023 – confiscarea unor sume de bani în urma procesului penal pentru spălare de bani împotriva tatălui reclamantului și cererea ulterioară a reclamantului de a recupera aceste sume de bani: neîncălcare.
- *Melandri împotriva San Marino,* 2024 – confiscarea unei sume de bani provenite din săvârșirea unei infracțiuni și imposibilitatea reclamantului de a o recupera, în urma condamnării sale pentru spălarea banilor: neîncălcare.

Confiscarea/punerea sub sechestru în contextul reglementărilor de sănătate publică:

- *S.A. Bio d'Ardennes împotriva Belgiei*, 2019 – sacrificarea obligatorie a numeroase animale infectate cu bruceloză din cauza mai multor încălcări ale reglementărilor privind sănătatea animală, analizate ca o reglementare a folosinței bunurilor: neîncălcare.

Confiscarea în contextul protecției patrimoniului cultural:

- *The J. Paul Getty Trust și alții împotriva Italiei*, 2024 – măsură de confiscare luată de autoritățile italiene cu scopul de a recupera de la un muzeu din SUA o statuetă din bronz din perioada greacă clasică, exportată ilegal: neîncălcare.

Confiscarea/punerea sub sechestru analizată ca o reglementare a folosinței bunurilor în contextul unei proceduri penale (exemple recente[6]):

- *Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021 – prejudiciu excesiv suferit de reclamant ca rezultat al punerii sub sechestru prelungit a automobilului său, în contextul procedurii penale pendinte împotriva sa și pentru care nu obținuse nicio reparație: încălcare.
- *Sebeleva și alții împotriva Rusiei*, 2022 – punerea sub sechestru și reținerea prelungită, fără a oferi o justificare, a acțiunilor societății reclamanților: încălcare.
- *Călin împotriva României*, 2022 – sechestru îndelungat asupra bunurilor reclamantului în cursul urmăririi penale și lipsa garanțiilor procedurale: încălcare.
- *Taganrog LRO și alții împotriva Rusiei*, 2022 – confiscarea bunurilor societății reclamante în contextul unei campanii de represiune împotriva Martorilor lui Iehova: încălcare.
- *Ferhatović împotriva Sloveniei*, 2022 – punerea sub sechestru și confiscarea sârmei de cupru aparținând reclamantului în lipsa unei hotărâri de condamnare: încălcare.
- *SCI Le Château du Francport împotriva Franței*, 2022 – punerea sub sechestru și reținerea prelungită a castelului aparținând societății reclamante, returnat 4 ani mai târziu într-o stare deteriorată: încălcare.
- *Căpățînă împotriva României*, 2023 – punerea sub sechestru a bunurilor reclamantei pentru pretinse acte de corupție și metoda utilizată pentru evaluarea produselor infracțiunii nu au ridicat nicio problemă de disproporționalitate: neîncălcare.
- *Mandev și alții împotriva Bulgariei*, 2024 – confiscarea bunurilor reclamanților ca produse ale infracțiunilor, fără a se proba în mod convingător legătura de cauzalitate dintre infracțiunile principale și bunurile confiscate: încălcare.

Confiscarea/punerea sub sechestru analizată ca o privare de proprietate în contextul unei proceduri penale:

- *Waldemar Novakowski împotriva Poloniei*, 2012 – confiscarea, în totalitate, a unei colecții de arme vechi în ciuda caracterului neglijabil al gravității faptei: încălcare.
- *Andonoski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, 2015 – confiscarea definitivă a unui taxi folosit pentru trafic de migranți fără cunoștința proprietarului: încălcare.
- *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, 2017 – confiscarea definitivă obligatorie, urmare a unui control vamal, a camionului folosit pentru trafic de

[6] Pentru detalii suplimentare, a se vedea Ghid privind art. 1 din Protocolul nr. 1, Protecția proprietății, Capitolul J, Confiscarea produselor infracțiunii.

droguri fără știrea societății care îl deținea, combinată cu absența oricărei posibilități realiste de a obține despăgubiri pentru prejudiciul suferit: încălcare.

- *S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, 2017 – confiscarea definitivă, pentru nerespectarea regimului accizelor, pe baza răspunderii obiective, într-o cauză în care un proprietar nevinovat a putut solicita despăgubiri de la contravenient pentru încălcarea contractului: neîncălcare.
- *Yaşar împotriva României*, 2019 – confiscarea definitivă a ambarcațiunii reclamantului folosită de un terț pentru pescuitul ilegal; instanțele interne au constatat reaua-credință a reclamantului: neîncălcare.
- *Akshin Garayev împotriva Azerbaidjanului*, 2023 – reținerea continuă și îndelungată a turbinelor cu gaz ale reclamantului nu a îndeplinit cerința de proporționalitate: încălcare.

Confiscarea în contextul art. 2 din Protocolul nr. 7 din Convenție

- *Saquetti Iglesias împotriva Spaniei*, 2020 – imposibilitatea de a contesta în recurs o amendă vamală semnificativă aplicată, fără a se ține cont de proporționalitate, pentru a sancționa transportul unei sume de bani care depășește pragul de declarare obligatorie (pct. 42, menționarea jurisprudenței privind sancțiunile pentru încălcările reglementărilor vamale din perspectiva art. 1. din Protocolul nr. 1): încălcare.

Recapitularea principiilor generale

Principiile generale cu privire la norma aplicabilă:

- Confiscarea/punerea sub sechestru analizată ca o reglementare a folosinței bunurilor în sensul celui de-al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1:
  - pentru dreptul penal: *Călin împotriva României*, 2022, pct. 68-69; *Akpaz Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, 2022, pct. 86-87; *Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021, pct. 52-56; a se vedea și *Aktiva DOO împotriva Serbiei*, 2021, pct. 78;
  - pentru infracțiuni vamale: *Imeri împotriva Croației*, 2021, pct. 64-66.
- Confiscarea analizată ca privare de proprietate, implicând un transfer definitiv de proprietate: *Yaşar împotriva României*, 2019, pct. 49; *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, 2017, pct. 36-38.
- Confiscarea instrumentului unei infracțiuni aparținând unui terț: *Sulejmani împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, 2016, pct. 34.
- Disponibilitatea controlului judecătoresc: *Yaşar împotriva României*, 2019, pct. 62; *S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, 2017, pct. 37.

Principiile generale privind legalitatea și proporționalitatea:

- Legalitate: *Călin împotriva României*, 2022, pct. 71; *Akpaz Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, 2022, pct. 88-89; *Par și Hyodo împotriva Azerbaidjanului*, 2021, pct. 52.
- Proporționalitate: *Stołkowski împotriva Poloniei*, 2021, pct. 54; *Akpaz Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, 2022, pct. 92.
- Proporționalitatea cu privire la sumele de bani confiscate de autoritățile vamale: *Boljević împotriva Croației*, 2017, pct. 41; în ceea ce privește severitatea sancțiunilor, *Imeri împotriva Croației*, 2021, pct. 84-87; *Stoyan Nikolov împotriva Bulgariei*, 2021, pct. 63-65.

Trimiteri suplimentare

Convenții ale Consiliului Europei:

- Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii (ETS nr. 141, 1990)
- Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (ETS nr. 198, 2005)

Convenții ale Organizației Națiunilor Unite:

- Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și Protocoalele la aceasta (2000)
- Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției (2003)

Acte și rapoarte ale Uniunii Europene:

- Directiva 2014/42/UE privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană
- Regulamentul (UE) 2018/1805 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare
- Recuperarea și confiscarea activelor: asigurarea faptului că nu este rentabil să se săvârșească infracțiuni *(Raportul Comisiei Europene, 2020)*

Alte documente:

- Utilizarea sechestrului și a confiscării fără hotărâre de condamnare (Consiliul Europei, 2020)

PRINCIPALELE TRIMITERI JURISPRUDENȚIALE

- *Handyside împotriva Regatului Unit*, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, Seria A nr. 24 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Sporrong și Lönnroth împotriva Suediei*, nr. 7151/75 și 7152/75, 23 septembrie 1982, Seria A nr. 52 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *AGOSI împotriva Regatului Unit*, nr. 9118/80, 24 octombrie 1986, Seria A nr. 108 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *M. împotriva Italiei* (dec.), nr. 12386/86, 15 aprilie 1991 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Raimondo împotriva Italiei*, nr. 12954/87, 22 februarie 1994, Seria A nr. 281-A (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 într-un caz, încălcare în altul);
- *Vendittelli împotriva Italiei*, nr. 14804/89, 18 iulie 1994, Seria A nr. 293-A (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Welch împotriva Regatului Unit*, nr. 17440/90, 9 februarie 1995, Seria A nr. 307-A [încălcarea art. 7 paragraful 1 (art. 7-1)];
- *Gasus Dosier- und Fördertechnik GmbH împotriva Țărilor de Jos*, 23 februarie 1995, Seria A nr. 306-B (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Air Canada împotriva Regatului Unit*, nr. 18465/91, 5 mai 1995, Seria A nr. 316-A (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-22631C.M. împotriva Franței* (dec.), nr. 28078/95, 26 iunie 2001, CEDO 2001-VII (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Phillips împotriva Regatului Unit*, nr. 41087/98, 5 iulie 2001, CEDO 2001-VII (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-22586Arcuri și alții împotriva Italiei* (dec.), nr. 52024/99, 5 iulie 2001, CEDO 2001-VII (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Riela și alții împotriva Italiei* (dec.), nr. 52439/99, 4 septembrie 2001 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-22577Butler împotriva Regatului Unit* (dec.), nr. 41661/98, 27 iunie 2002, CEDO 2002-VI (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Yildirim împotriva Italiei* (dec.), nr. 38602/02, 10 aprilie 2003, CEDO 2003-IV (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Kopecký împotriva Slovaciei* (MC), nr. 44912/98, 28 septembrie 2004, CEDO 2004-IX (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Morabito și alții împotriva Italiei* (dec.), nr. 58572/00, 7 iunie 2005 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-69317Baklanov împotriva Rusiei*, nr. 68443/01, 9 iunie 2005 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-69564Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Sirketi împotriva Irlandei* (MC), nr. 45036/98, 30 iunie 2005, CEDO 2005-VI (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Adamczyk împotriva Poloniei* (dec.), nr. 28551/04, 7 noiembrie 2006 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-82083Dassa Foundation și alții împotriva Liechtensteinului* (dec.), nr. 696/05, 10 iulie 2007 (inadmisibilă – neepuizarea căilor de atac interne);

- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-84225Jucys împotriva Lituaniei*, nr. 5457/03, 8 ianuarie 2008 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-88541Grayson și Barnham împotriva Regatului Unit*, nr. 19955/05 și 15085/06, 23 septembrie 2008 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Ismayilov împotriva Rusiei*, nr. 30352/03, 6 noiembrie 2008 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Saccoccia împotriva Austriei*, nr. 69917/01, 18 decembrie 2008 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Sun împotriva Rusiei*, nr. 31004/02, 5 februarie 2009 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-91134Gabrić împotriva Croației*, nr. 9702/04, 5 februarie 2009 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Grifhorst împotriva Franței*, nr. 28336/02, 26 februarie 2009 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Moon împotriva Franței*, nr. 39973/03, 9 iulie 2009 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-98018Denisova și Moiseyeva împotriva Rusiei*, nr. 16903/03, 1 aprilie 2010 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Tendam împotriva Spaniei*, nr. 25720/05, 13 iulie 2010 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Silickienė împotriva Lituaniei*, nr. 20496/02, 10 aprilie 2012 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Waldemar Novakowski împotriva Poloniei*, nr. 55167/11, 24 iulie 2012 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Lavrechov împotriva Republicii Cehe*, nr. 57404/08, 20 iunie 2013 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-127619JGK Statyba Ltd și Guselnikovas împotriva Lituaniei*, nr. 3330/12, 5 noiembrie 2013 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Paulet împotriva Regatului Unit*, nr. 6219/08, 13 mai 2014 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145528Cacucci și Sabatelli împotriva Italiei* (dec.), nr. 2979/09, 17 iunie 2014 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Hábenczius împotriva Ungariei*, nr. 44473/06, 21 octombrie 2014 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Rummi împotriva Estoniei*, nr. 63362/09, 15 ianuarie 2015 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Veits împotriva Estoniei*, nr. 12951/11, 15 ianuarie 2015 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Gogitidze și alții împotriva Georgiei*, nr. 36862/05, 12 mai 2015 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-157279Andonoski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, nr. 16225/08, 17 septembrie 2015 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Sulejmani împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, nr. 74681/11, 28 aprilie 2016 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Siketi împotriva Sloveniei*, nr. 42079/12, 17 ianuarie 2017 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);

- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-170594Boljević împotriva Croației*, nr. 43492/11, 31 ianuarie 2017 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, nr. 58045/11, 4 iulie 2017 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Sakskoburggotski și Chrobok împotriva Bulgariei* (dec.), nr. 38948/10, 20 martie 2018 (inadmisibilă – incompatibilă *ratione materiae*);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-184525G.I.E.M. și alții împotriva Italiei* (MC), nr. 1828/06 și alte 2, 28 iunie 2018 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-186689Gyrlyan împotriva Rusiei*, nr. 35943/15, 9 octombrie 2018 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Sadocha împotriva Ucrainei*, nr. 77508/11, 11 iulie 2019 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-196421Balsamo împotriva San Marino*, nr. 20319/17 și 21414/17, 8 octombrie 2019 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *S.A. Bio d'Ardennes împotriva Belgiei*, nr. 44457/11, 12 noiembrie 2019 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-198637Yaşar împotriva României*, nr. 64863/13, 26 noiembrie 2019 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Filkin împotriva Portugaliei*, nr. 69729/12, 3 martie 2020 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-201890Pendov împotriva Bulgariei*, nr. 44229/11, 26 martie 2020 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-202748Markus împotriva Letoniei*, nr. 17483/10, 11 iunie 2020 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1)
- *Karapetyan împotriva Georgiei*, nr. 61233/12, 15 octombrie 2020 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-207413Aktiva DOO împotriva Serbiei*, nr. 23079/11, 19 ianuarie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Ulemek împotriva Serbiei* (dec.), nr. 41680/13, 2 februarie 2021 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Imeri împotriva Croației*, nr. 77668/14, 24 iunie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Todorov și alții împotriva Bulgariei*, nr. 50705/11 și alte 6, 13 iulie 2021 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 în unele cazuri, încălcare în altele);
- *Stoyan Nikolov împotriva Bulgariei*, nr. 68504/11, 20 iulie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Łysak împotriva Poloniei*, nr. 1631/16, 7 octombrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Centrul de Resurse pentru Democrație și Drepturile Omului și Mustafayev împotriva Azerbaidjanului*, nr. 74288/14 și 64568/16, 14 octombrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 și încălcarea art. 13 coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Par și Hyodo împotriva Azerbaidjanului*, nr. 54563/11 și 22428/15, 18 noiembrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Godlevskaya împotriva Rusiei*, nr. 58176/18, 7 decembrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Yaremiychuk și alții împotriva Ucrainei*, nr. 2720/13 și alte 6, 9 decembrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);

- *Zaklan împotriva Croației*, nr. 57239/13, 16 decembrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Stołkowski împotriva Poloniei*, nr. 58795/15, 21 decembrie 2021 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Akpaz Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, nr. 6800/09, 18 ianuarie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *İpek Société à responsabilité limitée împotriva Turciei*, nr. 29214/09, 18 ianuarie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Sebeleva și alții împotriva Rusiei*, nr. 42416/18, 1 martie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Shorazova împotriva Maltei*, nr. 51853/19, 3 martie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Călin împotriva României*, nr. 54491/14, 5 aprilie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Taganrog LRO și alții împotriva Rusiei*, nr. 32401/10, 7 iunie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Ferhatović împotriva Sloveniei*, nr. 64725/19, 7 iulie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *SCI Le Château du Francport împotriva Franței*, nr. 3269/18, 7 iulie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Korshunova împotriva Rusiei*, nr. 46147/19, 6 septembrie 2022 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Yusifli și alții împotriva Azerbaidjanului* (dec.), nr. 21274/08, 21904/08, 26193/08, 33248/08, 36604/08, 41334/08 și 43125/08, 6 decembrie 2022 (inadmisibilă – în mod vădit nefondată);
- *Akshin Garayev împotriva Azerbaidjanului*, nr. 30352/11, 2 februarie 2023 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Spasov împotriva României*, nr. 27122/14, 3 februarie 2023 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Căpățînă împotriva României*, nr. 911/16, 28 februarie 2023 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Zaghini împotriva San Marino*, nr. 3405/21, 11 mai 2023 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Yaşaroğlu împotriva Turciei*, nr. 78661/11, 12 septembrie 2023 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Yordanov și alții împotriva Bulgariei*, nr. 265/17 și 26473/18, 26 septembrie 2023 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *The J. Paul Getty Trust și și alții împotriva Italiei*, nr. 35271/19, 2 mai 2024 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Mandev și alții împotriva Bulgariei*, nr. 57002/11 și alte 4, 21 mai 2024 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Rustamkhanli împotriva Azerbaidjanului*, nr. 24460/16, 4 iulie 2024 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Melandri împotriva San Marino*, nr. 25189/21, 12 septembrie 2024 (neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);

- *Yaylalı împotriva Serbiei*, nr. 15887/15, 17 septembrie 2024 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Amerisoc Center S.R.L. împotriva Luxemburgului*, nr. 50527/10, 17 octombrie 2024 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1);
- *Episcopo și Bassani împotriva Italiei*, nr. 47284/16 și 84604/17, 19 decembrie 2024 (încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 în privința celui de-al doilea reclamant).